ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΜΠΕΡΑΤΟΡΣΚΑΓΟ
3 ΜΑΡ. 1901
ΝΟΒΟΡΟΣΣΙΪΣΚΑΓΟ ΥΝΙΒΕΡΣΙΤΕΤΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΑ'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 23 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1901 ΑΡΙΘ. 8

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Γρεβενῶν ΔΩΡΟΘΕΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† Ὁ Ἀρχιγρ. τῆς Ἱ. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ
† Ὁ Μέγας Ἀρχιδιάκονος ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ (ταμίας)
ΧΡ. ΠΑΠΑ-Ι-ΩΑΝΝΟΥ (γραμματεύς)

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

Ἡ Συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου
ἀποστελλόμεναι πρὸς τὸν Πρόεδρον ἢ τὸν Ταμίαν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά— Ἐκκλησία Κύπρου— Πίναξ τιτουλαρίων ἐπισκόπων — Μελέτη περὶ τῆς δυνάμεως τῆς θελήσεως τοῦ ἀνθρώπου ἐν σχέσει πρὸς τὴν πρόοδον καὶ βελτίωσιν αὐτοῦ ἐν γένει — Κώδικες ἐπαρχίας Βελεγράδων — Ἀνδρέας Σπαθάρης—Κοινοποιήσεις.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

—*Πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργία.* — Μετ' ἐπιβαλλούσης ἐκκλησιαστικῆς εὐπρεπείας καὶ τάξεως ἐτελέσθη τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ τῆς Ὀρθοδοξίας ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ ἡ εἰθισμένη πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργία ἐν μέσῳ πολυπληθεστάτου ἐκκλησιάσματος. Τῇ Α. Θ. Π. τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ συνιερούργησαν οἱ σεβασμιώτατοι ἅγιοι συνοδικοί, πλὴν τῶν ἁγίων Ἀδριανουπόλεως, ἀσθενοῦντος, καὶ Γρεβενῶν, ἱερουργοῦντος ἐν Χάλκῃ, καὶ ὁ παρεπιδημῶν μητροπολίτης Ρασκοπρεσρένης Νικηφόρος. Κατὰ τὴν λειτουργίαν παρέστησαν καὶ ἡ Α. Θ. Π. ὁ πατριάρχης πρώην Κωνσταντινουπόλεως Ἄνθιμος, ἡ Α. Μ. ὁ πατριάρχης τῶν Παλαιοσύρων Ἰγνάτιος Μασήχ, σὺν τῷ ἐνταῦθα ἀντιπροσώπῳ αὐτοῦ ἀρχιεπισκόπῳ Ἐδέσσης Πούλς, καὶ τῷ καπουκεχαγιᾷ αὐτοῦ, ἡ Α. Ε. ὁ ἄρχων Μ. Λογοθέτης Σταυράκης βέης Ἀριστάρχης, ἱστάμενος ἐν τῷ παραθρονίῳ ἐν στολῇ, ἔνια τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου καὶ ἄλλοι ἔγκριτοι ὁμογενεῖς. Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς Ἐκκλησίας ἡ Α. Θ. Παναγιότης μετὰ τῆς ἐγκρίτου συνοδίας αὐτῆς ἀνῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Μ. Συνοδικοῦ ἔνθα καὶ ἐδέξατο τὰς ἐπισκέψεις τῶν παραστάντων.

—*Συνεδρία δύο Σωμάτων.* — Σήμερον συνεκλήθησαν τὰ δύο Σώματα, ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος καὶ τὸ ἔντιμον Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον, εἰς κοινὴν συνεδρίαν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου. Κατὰ ταύτην δὲ ἐγκριθὲν ἐπεψηφίσθη τὸ ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἰωάννου Βιθυνοῦ ἐφέντη συνταχθὲν σχέδιον κανονισμοῦ τοῦ συσταθησομένου Γραφείου τῶν μοναστηριακῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων καὶ διωρίσθη Ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐκ τῶν σεβασμιωτάτων μητροπολιτῶν Χίου Κωνσταντίνου, Γρεβενῶν Δωροθέου, Λέρου καὶ Καλύμνου Ἰωάννου καὶ τῶν ἐντίμων Ἰωάννου Βιθυνοῦ καὶ Α. Μελαχροινοῦ πρὸς σύνταξιν εἰδικοῦ Κανονισμοῦ, καθ' ὃν θὰ διέπωνται ἐν τῷ μέλλοντι τὰ κατὰ τὴν διαχείρισιν τῶν περιουσιῶν τῶν εὐαγῶν καθιδρυμάτων.

Εἶτα ἐξελέγη Πρόεδρος τῆς Ἐφορείας τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Προύσης Ναθαναὴλ εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἁγίου Δέρκων.

Μετὰ μεσημβρίαν τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον ἐξηκολούθησε τὴν τακτικὴν αὐτοῦ συνεδρίασιν.

— *Ἱερὰ Σύνοδος.*— Τὴν πρωΐαν τῆς παρελθούσης Δευτέρας ἡ Α.Θ.Π. συγκαλεσαμένη εἰς ἔκτακτον συνεδρίαν τοὺς ἁγίους Συνοδικοὺς συνδιεσκέψατο περὶ διαφόρων ἐπειγόντων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων.

—*Μητροπολίτης Προύσης.*— Χθὲς ἀφίκετο εἰς Βασιλεύουσαν ὁ ἐκ τῶν νέων συνοδικῶν σεβασμιώτατος μητροπολίτης Προύσης Ναθαναὴλ πρῢπαντηθεὶς ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. ὑπὸ τοῦ Δευτερεύοντος Παρθενίου, ὡς καὶ πλείστων ἄλλων ἐγκρίτων φίλων.

Ἡ Α. Σεβασμιότης κατευθυνθεῖσα εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα παρ' ᾗ καὶ ἐφιλοξενήθη τὴν ἑσπέραν.

—*Πατριαρχικὰ συλλυπητήρια.* — Ἡ Α. Θ. Παναγιότης διεβίβασε προχθὲς διὰ τοῦ Μ. Ἀρχιδιακόνου

Λαυρεντίου τὰ θερμὰ αὐτοῦ συλλυπητήρια τῷ ἐν Νεοχωρίῳ τοῦ Βοσπόρου ἐφησυχάζοντι μακαριωτάτῳ πατριάρχῃ πρώην Ἀντιοχείας Σπυρίδωνι ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

Ὡσαύτως διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀπεσταλμένου, ἡ Α. Θ. Παναγιότης διεβίβασεν αὐθημερὸν τὰς πατριαρχικὰς αὐτοῦ εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῷ νέῳ διευθυντῇ τοῦ ἐνταῦθα σαμιακοῦ γραφείου Κ. Στεφανίδῃ.

—*Χειροτονία.*—Ὁ ἐκ τῶν ἁγίων συνοδικῶν σεβασμιώτατος μητροπολίτης Γρεβενῶν Δωρόθεος ἱερουργήσας τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς ἐχειροτόνησεν εἰς διάκονον τὸν ἐκ τῶν ἀποφοίτων τῆς Σχολῆς Πλούταρχον Ζάχον.

—*Ἐπίσκεψις*—Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπεσκέψατο τὴν Α. Σεβασμιότητα τὸν ἐκ τῶν ἁγίων συνοδικῶν μητροπολίτην Ἰωαννίνων Γρηγόριον ἐπὶ τῇ ἀφίξει αὐτοῦ εἰς βασιλεύουσαν.

Ἐπίσης προχθὲς ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἡ ρωσὶς κόμησσα Ι. Καπνίστ διερχομένη διὰ τῆς πόλεως ἡμῶν καὶ κατευθυνομένη εἰς Ἑλλάδα.

—*Πατριαρχικαὶ προσρήσεις.*—Τῷ παρελθόντι Σαββάτῳ ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ νέος μητροπολίτης Προικοννήσου Σωφρόνιος προπεμφθεὶς ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὑπὸ τοῦ Τριτεύοντος Βενιαμὶν ὡς καὶ ἄλλων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν φίλων.

Παρὰ κληρικοῦ διαπρεπῆ κατέχοντος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ θέσιν, καὶ πολλάκις καταστολίσαντος διὰ τῶν σπουδαίων καὶ σοβαρῶν δημοσιευμάτων του τὰς στήλας τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας», ἀπεστάλη ἡμῖν πρὸς δημοσίευσιν ὑπὸ τύπον βιβλιοκρισίας καὶ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐκκλησία τῆς Κύπρου» ἡ παρὰ πόδας μελέτη, ἣν τόσῳ μᾶλλον ἀσμενέστερον δημοσιεύομεν, ὅσῳ θλιβερωτέραν βλέπομεν τὴν τροπήν, ἣν τὰ ἐκκλησιαστικὰ τῆς Κύπρου πράγματα ἔλαβον ἀπὸ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ὁ ἀείμνηστος Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Σωφρόνιος, μέχρι σήμερον, ὁπότε ἔριδες καὶ διχοστασίαι καὶ ἀνωμαλίαι σοβαρώταται συνταράσσουσι καὶ κατασπαράσσουσι τὴν ἀδελφὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου. Ἐπειδὴ δὲ ἀργὰ λίαν ἐπεδόθη ἡμῖν, μόλις σήμερον, ἡ μελέτη αὕτη, διὰ τοῦτο ἀρχόμενοι σήμερον τῆς δημοσιεύσεως αὐτῆς καταχωρίζομεν ἐλάχιστον μέρος ἐπιφυλασσόμενοι τὴν δημοσίευσιν τῶν λοιπῶν ἐν τῷ προσεχεῖ φύλλῳ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΥΠΡΟΥ

Ἐξεδόθη ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ νομομαθοῦς καὶ διαπρεποῦς γνώστου τοῦ κανονικοῦ τῆς Ἐκκλησίας δικαίου κ. Ἀθανασίου Εὐταξίου βιβλιάριον ὑπὸ τὸν τίτλον τὸ «Ἐκκλησιαστικὸν ζήτημα τῆς Κύπρου». Τὸ βιβλιάριον τοῦτο, ὡς ἐν τῷ προλόγῳ ἀναφέρεται, ἐγράφη εἰς ἀπάντησιν καὶ ἀναίρεσιν τῶν ἰσχυρισμῶν, ὅσους ὁ ἀρθρογράφος τῆς ἐν Κύπρῳ ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Σάλπιγγος» ἀντέταξεν ἀνασκευάζων τὴν ἐπὶ τοῦ κυπριακοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τούτου ζητήματος ἐξενεχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ κ. Ἀθανασίου Εὐταξίου γνώμην, ὅτε ἐζητήθη παρ' αὐτοῦ τοῦτο ἐκ Κύπρου ὑπὸ τὸν τύπον τριῶν ἐρωτήσεων τῶν ἑξῆς: α'] ἂν ἡ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, ἐν ᾗ, ὁμαλῶς ἐχόντων τῶν πραγμάτων, παρεδρεύουσι τέσσαρες ἐπίσκοποι, καὶ ἐν ᾗ σήμερον διὰ τῆς καταλαβούσης τὴν ἐκεῖ Ἐκκλησίαν ἀνωμαλίας καὶ διχοστασίας παρεδρεύει εἷς καὶ μόνος ἐπίσκοπος, ὁ Κυρηνείας, ἄν, λέγομεν, ἡ νῦν Σύνοδος δύναται νὰ θεωρηθῇ κανονικῶς καὶ νομίμως συγκεκροτημένη· β'] ἂν οὕτω συγκεκροτημένη δύναται νομίμως νὰ προβῇ εἰς τὰς ἀπαιτουμένας ἐνεργείας πρὸς ἐξέλεγξιν τοῦ κύρους τῶν γενομένων ἐκλογῶν τῶν ἀντιπροσώπων, οἵτινες θὰ ἀναδείξωσι τὸν μέλλοντα ἀρχιεπίσκοπον Κύπρου καὶ γ'] ἂν ἐπιτρέπηται ἡ μεσολάβησις τῶν ὀρθοδόξων πατριαρχῶν, χωρὶς νὰ παραβλαβῇ τὸ αὐτοκέφαλον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου διὰ τῆς ἐνεργοῦ ταύτης ἐπεμβάσεως τῶν ὀρθοδόξων πατριαρχῶν. Διαιρεῖται δὲ τὸ βιβλίον, ἐκτὸς τοῦ προλόγου, εἰς τρία κεφάλαια: ὁ πρόλογος βραχὺς καὶ μετρημένος ἐν πάσῃ ἐκφράσει καὶ λέξει διηγεῖται τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως καὶ ἀναφέρει ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου ἀνάγει τὴν ἀρχὴν αὐτῆς καὶ θεμελίωσιν εἰς τὸν Ἀπόστολον Παῦλον καὶ Βαρνάβαν, ὅτι ἦν αὐτοκέφαλος καὶ τὸ αὐτοκέφαλον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ δύο Συνόδων οἰκουμενικῶν τῆς Γ' καὶ τῆς ΣΤ', ὅτι τὸ πάλαι ἠρίθμει πολλὰς ἐπισκοπάς, ὅτι ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Φράγκων περιωρίσθη ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν εἰς τέσσαρας, αἵτινες καὶ παρέμειναν καὶ μετὰ τὴν ἐν ἔτει 1570 ἅλωσιν τῆς Κύπρου μέχρι τῆς σήμερον, ὅτι χηρεύσαντος κατὰ Μάϊον τοῦ 1900 π. ἔ. τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ τῆς Κύπρου θρόνου, τελευτήσαντος δὲ πρότερον καὶ τοῦ Μητροπολίτου Πάφου, ὑπελείφθησαν ἐν τῇ Συνόδῳ δύο μόνον ἐπίσκοποι, ὁ Κιτίου καὶ ὁ Κυρηνείας, οἵτινες καὶ ἕνεκα ἀκριβῶς τῶν ἐκλογικῶν διηρέθησαν καὶ διέστησαν ἀπ' ἀλλήλων καὶ ἀπετέλεσαν δύο ἀντιμαχόμενα στρατόπεδα καὶ μερίδας, τὴν ὑπὸ-

τὸν Κιτίου, ἣν ἀντιπροσωποῦσιν οἱ 46 ἐκ τῶν 60 ἀντιπροσώπων καὶ ἐκλεκτόρων τοῦ μέλλοντος ἀρχιεπισκόπου, καὶ τὴν ὑπὸ τὸν Κυρηνείας, ἐν ᾗ ἐκτὸς τῶν ὀλίγων ἀντιπροσώπων συγκαταλέγονται καὶ οἱ ἐν τῇ λεγομένῃ Συνόδῳ παρεδρεύοντες τέσσαρες κατώτεροι κληρικοί, ὧν οἱ δύο ἡγούμενοι, ὅτι ἀποστάντος τῆς Συνόδου τοῦ Μητροπολίτου Κιτίου, οἱ περὶ τὸν Κυρηνείας ἐσκέφθησαν νὰ προσβάλωσι τὸ κῦρος πολλῶν ἐκλογῶν τῆς μειονοψηφούσης ὑπὸ τὸν Κιτίου μερίδος, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι οὕτω θὰ δυνηθῶσι νὰ μεταβάλωσι τὴν ἑαυτῶν μειονοψηφίαν εἰς πλειοψηφίαν, ὅτι τούτου ἐπιχειρηθέντος οἱ περὶ τὸν Κιτίου προσέβαλον τὸ κῦρος τῆς Συνόδου, ὡς μὴ κανονικῶς καὶ νομίμως συγκεκροτημένης καὶ ἐπεκαλέσθησαν ταὐτοχρόνως τὴν μεσολάβησιν καὶ ἐπέμβασιν τῶν ὀρθοδόξων Πατριαρχείων τῆς Ἀνατολῆς, ἣν μεσολάβησιν ἀποκρούει ἡ μειοψηφοῦσα μερὶς ὡς ἀθετοῦσαν καὶ προσβάλουσαν τὸ αὐτοκέφαλον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου. Τὸ δὲ περιεχόμενον τῶν τριῶν κεφαλαίων τοῦ βιβλίου ἐξαντλεῖ κατὰ τρόπον ὑπέρτερον πάσης προσδοκίας καὶ κατὰ τοιοῦτον ὥστε μηδεὶς νὰ ζητῇ τι περισσότερον, ὅλον τὸ ἀπασχολοῦν νῦν τὴν καθόλου ὀρθόδοξον Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν τοῦτο ζήτημα τῆς Κύπρου.

(ἕπεται συνέχεια)

ΠΙΝΑΞ

ΤΙΤΟΥΛΑΡΙΩΝ ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ

ψηφισθέντων ἐν τῷ κλίματι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κατὰ τοὺς τρεῖς τελευταίους αἰῶνας

(1606—1900)

συνταχθεὶς χρονολογικῶς κατὰ πατριαρχεία ἐπὶ τῇ βάσει τῶν περισωθέντων πατριαρχικῶν κωδίκων

ὑπὸ

τοῦ ἀρχειοφύλακος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου

Ἀρχιμ. ΙΩΑΚΕΙΜ ΦΟΡΟΠΟΥΛΟΥ δ. φ.

Ἐπὶ Κωνσταντίου Α΄ τοῦ ἀπὸ Σιναίου (1830—34) ἐξελέγησαν:

1831 Ὀκτωβρίῳ **ὁ Ἐπιφανείας** Χριστοφόρος προεστὼς Χάσκιοϊ.

» Νοεμβρίῳ **ὁ Μελιτουπόλεως** Συνέσιος, βοηθὸς τοῦ Νικαίας Ἰωσήφ.

1832 Ἰανουαρίῳ **ὁ Αὐρηλιουπόλεως** Καλλίνικος.

1834 Ἀπριλίῳ **ὁ Κλαυδιουπόλεως** Βενέδικτος.

» » **ὁ Μυρέων** Χρύσανθος, προεστὼς Σταυροδρομίου.

Ἐπὶ Γρηγορίου ΣΤ΄ τοῦ ἀπὸ Σερρῶν (1835—40) ἐξελέγησαν:

1836 **ὁ Σεβαστείας** Γρηγόριος.

1837 Ἰουνίῳ **ὁ Χαριουπόλεως** Ἄνθιμος.

» Ἰουλίῳ **ὁ Συνάδων** Σαμουήλ, βοηθὸς τοῦ Ριμνίκου Νεοφύτου.

» Σεπτεμβρ. **ὁ Συνάδων** Βενιαμίν.

1838 Ἀπριλίῳ **ὁ Τρωάδος** Ἱερόθεος, βοηθὸς τοῦ Δέρκων Γερμανοῦ.

» Ἰουνίῳ **ὁ Λεύκης** Ἀκάκιος, βοηθὸς τοῦ Φιλιππουπόλεως Νικηφόρου.

» » **ὁ Ἀριστείας** Ἄνθιμος, βοηθὸς τοῦ Πελαγωνείας Γερασίμου.

» Ἰουλίῳ **ὁ Εὐχαΐτων** Συνέσιος, βοηθὸς τοῦ Ρασκοπρεσρένης Γερμανοῦ.

» Σεπτεμβρ. **ὁ Περιστερᾶς** Σωφρόνιος, βοηθὸς τοῦ Σκοπίων Γαβριήλ.

1839 Ἀπριλίῳ **ὁ Λαμψάκου** Γεδεών, βοηθὸς τοῦ Κυζίκου Ἀνθίμου.

» Μαΐῳ **ὁ Θεοδωρουπόλεως** Νικηφόρος, βοηθὸς τοῦ Ἀμασείας Καλλινίκου.

» » **ὁ Σωτηριουπόλεως** Δοσίθεος, βοηθὸς τοῦ Ριμνίκου Νεοφύτου.

» Ἰουνίῳ **ὁ Ἱεραπόλεως** Ἱερόθεος.

» Ἰουλίῳ **ὁ Ἀναστασιουπόλεως** Χρύσανθος.

1840 Ἰανουαρ. **ὁ Θεοδωρουπόλεως** Μελέτιος, βοηθὸς τοῦ Χαλκηδόνος Ἱεροθέου.

» » **ὁ Ἀρκαδιουπόλεως** Σεραφείμ, βοηθὸς τοῦ Ἐφέσου Ἀνθίμου.

Ἐπὶ Ἀνθίμου Δ. Βαμβάκη τοῦ ἀπὸ Νικομηδείας (τὸ α΄ 1840—41) ἐξελέγησαν:

1840 Μαρτίῳ **ὁ Σεβαστείας** Παΐσιος, προεστὼς Μ. Ρεύματος.

» 9]βρίῳ **ὁ Λαοδικείας** Σωφρόνιος, βοηθὸς τοῦ Δημητριάδος Ματθαίου.

1841 Φεβρουαρ. **ὁ Ἀργυρουπόλεως** Διονύσιος, προεστὼς Ταταούλων.

Ἐπὶ Ἀνθίμου Ε΄ τοῦ ἀπὸ Κυζίκου (1841—42) ἐξελέγησαν:

1841 9]βρίῳ **ὁ Ἐλαίας** Ἱερόθεος, βοηθὸς τοῦ Ἄρτης Ἀβερκίου.

» » **ὁ Ἐρυθρῶν** Νικηφόρος, βοηθὸς τοῦ Ἐφέσου Ἀνθίμου.

Συνέχεια ἀπὸ σελ. 51—53.

НБ ОНУ ім. І. Мечникова

» » ὁ **Σελευκείας** Ἀθανάσιος, προεστὼς Χάσκιοϊ.

1842 Μαΐῳ ὁ **Μυρέων** Κύριλλος, προεστὼς Βλάχ-Σεραγίου.

Ἐπὶ **Μελετίου Γ΄ Παγκάλου** τοῦ ἀπὸ Κυζίκου (1845) ἐξελέγησαν:

1845 Μαΐῳ ὁ **Ἀπαμείας** Μαρδάριος, βοηθὸς τοῦ Μολδοβίας Μελετίου.

» » ὁ **Διοκλείας** Εἰρήναρχος, βοηθὸς τοῦ αὐτοῦ.

» » ὁ **Τριπόλεως** Νεκτάριος, ὡσαύτως.

» Ἰουλ. ὁ **Τριμυθοῦντος** Ἀβράμιος.

» Αὐγ. ὁ **Ἀριστείας** Μεθόδιος.

» 7]βρ. ὁ **Λαμψάκου** Νίκανδρος, βοηθὸς τοῦ Κυζίκου Ἰωακείμ.

» » ὁ **Ἐλαίας** Ἄνθιμος, βοηθὸς τοῦ Ἐφέσου Ἀνθίμου.

» » ὁ **Μελιτουπόλεως** Εὐγένιος, προεστὼς ἁγ. Κυριακῆς Κοντοσκαλίου.

» » ὁ **Κρατόβου** Ἰγνάτιος βοηθὸς τοῦ Βόσνης.

Ἐπὶ **Ἀνθίμου ΣΤ΄ Κουταλιανοῦ** τοῦ ἀπὸ Ἐφέσου (τὸ α΄ 1845—48) ἐξελέγησαν:

1846 Ἰαν. ὁ **Ἀρκαδιουπόλεως** Ἀμβρόσιος, βοηθὸς τοῦ Ἐφέσου Ἀνθίμου.

» Φεβρ. ὁ **Εὐμενείας** Πανάρετος, βοηθὸς τοῦ Δρύστρας.

» » ὁ **Δαφνουσίας** Μελέτιος, προεστὼς Χάσκιοϊ.

» Ἀπριλ. ὁ **Ἰονοπόλεως** . . . . βοηθὸς τοῦ Θεσσαλονίκης.

1847 Ἰαν. ὁ **Λιβύης** Ἱερόθεος, τιτουλάριος τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ θρόνου.

» Φεβρ. ὁ **Ἐρυθρῶν** Ἄνθιμος, βοηθὸς τοῦ Σμύρνης Ἀθανασίου.

» 9]βρίῳ ὁ **Ἐλαίας** Ἁγάπιος, βοηθὸς τοῦ Ἐφέσου Ἀνθίμου.

1848 Ἰουνίῳ ὁ **Δαφνουσίας** Χαρίτων, προεστὼς Χάσκιοϊ.

» Αὐγ. ὁ **Σταυρουπόλεως** Κων]τῖνος Τυπάλδος διευθ. τῆς Θεολογ. Σχολῆς Χάλκης.

» 7]βρίῳ ὁ **Ἐλαίας** Διονύσιος, βοηθὸς τοῦ Ἐφέσου Ἀνθίμου.

» » ὁ **Ναζιανζοῦ** Λεόντιος, βοηθὸς τοῦ Καισαρείας Παϊσίου.

» 8]βρίῳ ὁ **Παιονίας** Ἱερεμίας, προεστὼς Κοντοσκαλίου.

» » ὁ **Ἀργυρουπόλεως** Σεραφείμ, προεστὼς Ταταούλων.

Ἐπὶ **Ἀνθίμου Δ΄ Βαμβάκη** (τὸ δ΄ 1848—52) ἐξελέγησαν:

1849 Ἰαν. ὁ **Ἱεραπόλεως** Ἀνανίας, βοηθὸς τοῦ Σαμακόβου Ματθαίου.

» Αὐγ. ὁ **Εἰρηνουπόλεως** Βλαδίμηρος βοηθὸς τοῦ Μολδοβίας.

» Δ]βρίῳ ὁ **Αὐγουστουπόλεως** Γαβριήλ, βοηθὸς τοῦ Διδυμοτείχου Μελετίου.

1850 Φεβρ. ὁ **Μελιτινῆς** Μελέτιος.

» Ἀπρ. ὁ **Ῥύμνης** Πανάρετος, προεστὼς Τόπκαπί.

» » ὁ **Δεκαπόλεως** Χρύσανθος, βοηθὸς τοῦ Νεοκαισαρείας Κυρίλλου.

1851 Ἰαν. ὁ **Ἐλαίας** Χρύσανθος, βοηθὸς τοῦ Ἐφέσου Ἀνθίμου.

» Μαρτίου ὁ **Λαμψάκου** Πανάρετος, βοηθὸς τοῦ Κυζίκου Ἰωακείμ.

» » ὁ **Συνάδων** Μελέτιος, βοηθὸς τοῦ Διδυμοτείχου Μελετίου.

» Ἰουν. ὁ **Αὐγουστουπόλεως** Ἁγάπιος προεστὼς Διπλοκιονίου.

» Αὐγ. ὁ **Νεαπόλεως** Βενιαμίν, προστὼς ἁγ. Νικολάου Γαλατᾶ.

» » ὁ **Λαοδικείας** Στέφανος, προεστὼς τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλ. Φαναρίου.

» Δ]βρ. ὁ **Λεύκης** Ἱλαρίων, βοηθὸς τοῦ Φιλιππουπόλεως Χρυσάνθου.

1852 Ἰαν. ὁ **Σωτηριουπόλεως** Σωφρόνιος, βοηθὸς τοῦ Μολδοβίας.

» Ἰουλ. ὁ **Πατάρων** Πολύκαρπος,

» Αὐγ. ὁ **Ναζιανζοῦ** Γεράσιμος, βοηθὸς τοῦ Καισαρείας Παϊσίου.

(ἕπεται συνέχεια)

ΜΕΛΕΤΗ

περὶ τῆς δυνάμεως τῆς θελήσεως τοῦ ἀνθρώπου ἐν σχέσει πρὸς τὴν πρόοδον καὶ βελτίωσιν αὐτοῦ ἐν γένει.*

Πολλοὶ ἐμέμφθησαν τὴν τύχην, ὡς τυφλήν, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι ὑπερβαίνουσι κατὰ τοῦτο τὴν τύχην. Ὅσοι προσεκτικῶς παρατηροῦσι τὸν πρακτικὸν βίον, θέλουσιν ἴδῃ ὅτι ἡ τύχη βοηθεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τοὺς ἐργατικούς, καθὼς οἱ ἄνεμοι καὶ τὰ κύματα βοηθοῦσι συνήθως τοὺς ἐμπειροτέρους ναυτικούς. Τὰ κοινότατα προτερήματα, οἷα, ἡ φρόνησις, ἡ προσοχή, ἡ ἐπιμέλεια, ἡ ἐπιμονὴ καὶ ὑπομονή, ἡ αὐτενέργεια καὶ δραστηριότης, τὸ θάρρος καὶ ἡ γενναιότης, ἡ γνῶσις τοῦ ὠφελεῖσθαι ἐκ τῶν περιστάσεων, ἡ καλὴ χρῆσις τοῦ χρόνου καὶ τοῦ

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 60—63.

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

χρήματος, ἡ τάξις καὶ ἡ μέθοδος, πολλάκις ὠφελοῦσι πρὸς ἐπίτευξιν καὶ τῶν ὑψηλοτέρων ἀντικειμένων περὶ ὅσων ἐρευνῶσιν οἱ ἄνθρωποι. Οὐδόλως ἀπαιτεῖται πρὸς τοῦτο ἔξοχός τις εὐφυΐα, ἀλλὰ καὶ ἡ μᾶλλον διαυγὴς διάνοια ἔχει ἀνάγκην τῶν κοινῶν τούτων προτερημάτων. Καὶ οἱ ἄριστοι μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ὀλίγην πίστιν εἶχον εἰς τὴν ὑπερφυᾶ δύναμιν τῆς διανοίας, καθ' ὅσον δὲν ἐνόμιζον δυνατὴν τὴν πρόοδον ἄνευ τῶν ταπεινοτάτων τούτων προσόντων. Ἡ πρόοδος, ἔστω καὶ ἡ βεβαιοτάτη, βραδέως προβαίνει, διότι τὰ μεγάλα ἀποτελέσματα ἀπαιτοῦσι χρόνον· ἀνάγκη νὰ εὐχαριστῶμεθα προβαίνοντες, ἔστω καὶ βῆμα πρὸς βῆμα, ἀλλὰ προβαίνοντες πάντοτε, καθ' ὅσον ὁ πρώτιστος ὅρος τῆς ἐπιτυχίας εἶναι τὸ περιμένειν. Πρέπει νὰ σπείρῃ τις ἵνα κατόπιν θερίσῃ, καὶ πολλάκις πολὺν καιρὸν δέον νὰ περιμείνῃ, ἐπαναρρίπτων ἐν ἀνάγκῃ σπόρον, ἀρκούμενος εἰς τὴν προσδοκίαν τοῦ μέλλοντος καὶ τὴν ὑπομονητικὴν ἐλπίδα· ἄλλως τε ὁ μᾶλλον ἄξιος ὑπομονῆς καρπὸς συνήθως βραδέως ὡριμάζει· κατά τινα δὲ παροιμίαν «ὁ χρόνος καὶ ὑπομονὴ μεταβάλλουσι τὸ φύλλον τῆς συκαμινέας εἰς μέταξαν».

Ἀλλ' ἵνα δυνηθῇ τις νὰ περιμένῃ μεθ' ὑπομονῆς, πρέπει νὰ ἐργάζηται εὐθύμως· ἡ εὐθυμία βοηθεῖ τὴν ἐργασίαν, διότι καθιστᾷ ὑποφερτὴν καὶ τὴν πλέον δυσάρεστον, ἀντιπροσωπεύει δὲ μετὰ τῆς ἐργατικότητος τὰ ἐννέα δέκατα τῆς πρακτικῆς φρονήσεως. Ἀμφότερά εἰσι τὰ κύρια αἴτια τῆς ἐπιτυχίας καὶ τῆς εὐτυχίας, διότι ἡ βεβαιοτάτη ἴσως ἡδονὴ τοῦ βίου εὑρίσκεται εἰς τὴν εὔθυμον, εὐσυνείδητον καὶ εὔτακτον ἐργασίαν, ἐξ ἧς προέρχονται αἱ λοιπαὶ ἀρεταί. Πρὸ πάντων δὲ οἱ ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ ἐργαζόμενοι ἔχουσιν ἀνάγκην μεγάλης ὑπομονῆς, διότι σπανίως οὗτοι ἔχουσι πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν ἄμεσον ἀμοιβὴν τῶν κόπων αὐτῶν· οἱ ὑπ' αὐτῶν σπαρέντες σπόροι μένουσι κεκρυμμένοι ὑπὸ τὴν χιόνα, καὶ πολλάκις καταστρέφεται ὁ γεωργὸς πρὶν ἔλθῃ τὸ ἔαρ. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀπολέσῃ τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν μετ' αὐτῆς ἀρρήκτως συνδεδεμένην ἐλπίδα, μεταβάλλεται καὶ ὁ χαρακτὴρ αὐτοῦ, διότι ἀπόλλυσι συγχρόνως καὶ τὴν δύναμιν τοῦ ἐργάζεσθαι. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὴν τύχην, ἵνα μὴ εἴπω οὐδόλως, ἐλάχιστα αὕτη ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῶν μεγάλων ἀποτελεσμάτων τῆς ἀνθρωπίνης ἐνεργείας. Ἂν καὶ ἐπιτυγχάνωσιν ἐνίοτε αἱ παράτολμοι ἐπιχειρήσεις, ἡ μόνη ἀσφαλὴς ὁδὸς ὅμως εἶναι ἡ τῆς δραστηρίας ἐργατικότητος καὶ ἐπιμελείας, καὶ ἡ ἱκανότης τοῦ ἐπωφελεῖσθαι τῶν περιστάσεων διὰ τῆς προσεκτικότητος· καὶ ἐν τούτῳ ἔγκειται ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκ τῶν περιστάσεων ὠφέλειαν, διότι αὕτη ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς δυνάμεως τῆς προσοχῆς καὶ ἐκ τοῦ τρόπου τοῦ παρατηρεῖν, καθ' ὅσον κατά τινα παροιμίαν «ὁ μὴ παρατηρῶν διέρχεται τὸ δάσος καὶ ξύλα δὲν βλέπει». Ὁ νοῦς βλέπει καὶ ὄχι οἱ ὀφθαλμοί, ἐκεῖ δὲ ὅπου ἀπρόσεκτοι θεαταὶ οὐδὲν βλέπουσιν, οἱ προσεκτικῶς παρατηροῦντες ἀντιλαμβάνονται τῆς ἐννοίας τῶν φαινομένων, σημειοῦσι τὰς διαφορὰς καὶ τὰς ὁμοιότητας, καὶ ἀναγνωρίζουσι τὰς σχέσεις ἐκείνων πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῶν σκέψεων αὐτῶν. Πολλοὶ σοφοὶ πρὸ τοῦ Γαλιλαίου εἶδον κρεμάμενον βάρος καὶ κινούμενον ἐρρύθμως ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἀλλ' ἐκεῖνος πρῶτος διὰ τῆς προσοχῆς ἐνόησε τὴν ἀξίαν τοῦ φαινομένου. Ὁ νοήμων παρατηρητὴς δίδει ἀξίαν καὶ εἰς τὰ κατὰ τὸ φαινόμενον ἀσήμαντα γεγονότα· ἡ θέα φύκους ἐπιπλέοντος παρὰ τῷ πλοίῳ ἤρκεσε τῷ Κολόμβῳ, ὅπως καταδαμάσῃ τὴν στάσιν τῶν ἀπηυδηκότων ἤδη ἕνεκα τῆς διαρκείας τοῦ πλοῦ ναυτῶν πείθων αὐτοὺς διὰ τούτου, ὅτι ὁ ἐπιζητούμενος νέος κόσμος ἦτο πλησίον. Οὐδὲν πρέπει νὰ ἀμελήσωμεν, διότι καὶ τὸ μᾶλλον ἀδιάφορον συμβὰν καλῶς ἐννοούμενον, δύναται νὰ χρησιμεύσῃ. Ἡ ἀκριβὴς παρατήρησις τῶν λεπτομερειῶν ἐξασφαλίζει τὴν ἐπιτυχίαν οἱουδήποτε ἔργου ἢ ἐπιχειρήσεως, ἡ δὲ ἀνθρωπίνη σοφία σύγκειται ἐκ μικρῶν γεγονότων ἀποτελούντων πυραμῖδα ἐπιμελῶς ἱδρυθεῖσαν ὑπὸ πολλῶν γενεῶν ἀνθρώπων. Ἡ τέχνη τοῦ ἐπωφελεῖσθαι τὰς περιστάσεις καὶ τὰ τυχαῖα συμβάντα εἶναι μεγάλη τέχνη, ἐξασφαλίζουσα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν ἐπιτυχίαν. Ἀλλ' οὐδέποτε ἔλειψαν αἱ περιστάσεις εἰς τοὺς βαθεῖαν ἀπόρασιν ἔχοντας, διότι τούτων μὴ παρουσιαζομένων, αὐτοθελῶς ἐκεῖνοι πολλάκις προκαλοῦσιν αὐτάς. Οὐχὶ δὲ μόνον οἱ σπουδάζοντες ἐντὸς τῶν σχολείων, τῶν μουσείων καὶ τῶν πολυτεχνείων ὑπηρέτησαν σπουδαίως τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν τέχνην, ἀλλὰ καὶ μεγάλοι ἐφευρέται, οἵτινες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲν ἔλαβον ἁρμόζουσαν παίδευσιν, γεννήματα τῆς θελήσεως αὐτῶν ὄντες. Πλειστάκις ἡ ἀνάγκη μᾶλλον, ἢ ἡ ἄνεσις ἐγέννησε τὴν ἐφευρετικὴν δύναμιν, κάλλιστον δὲ πάντων σχολεῖον ὑπῆρξεν ἴσως ἐν πολλοῖς ἡ δυστυχία. Τινὲς τῶν διασημοτέρων ἐργατῶν χονδροειδῆ μόνον ἐργαλεῖα εἶχον, ἀλλὰ τὰ ἐργαλεῖα οὐδὲν προσθέτουσι τῷ καλῷ ἐργάτῃ, ὅστις χρῄζει μόνον δεξιότητος καὶ ἐπιμονῆς, ἄλλως τε παροιμιῶδες καθίσταται τὸ γεγονός, ὅτι κακὸς ἐργάτης οὐδέποτε εὑρίσκει καλὰ ἐργαλεῖα. Κατε-

δείχθη ἄρα ὅτι ἡ προσωπικὴ ἐνέργεια πολὺ περισσότερον τῆς τύχης συντρέχει τὸν ἄνθρωπον, «φιλεῖ τῷ κάμνοντι συγκάμνειν Θεὸς» λέγει που ὁ Εὐριπίδης. Οἱ μὴ τείνοντες πρὸς ὡρισμένον τινὰ σκοπόν, οἱ ἀδύνατοι καὶ νωθροί, οὐδεμίαν ὠφέλειαν καρποῦνται ἐκ τῶν ἁρμοδίων περιστάσεων, διότι οὐδὲ κἂν παρατηροῦσιν αὐτάς, οὐδὲ δύνανται νὰ ἐκτιμήσωσι τὴν ἀξίαν αὐτῶν. Ἀπεναντίας δὲ θαυμάσιον εἶναι τὸ δυνάμενον νὰ ἐκτελεσθῇ ὑπὸ τῶν χρησιμοποιούντων τὰς ἀδιακόπως παρουσιαζομένας βοηθητικὰς εὐκαιρίας, καὶ ἐν γένει τὸν χρόνον αὐτῶν. Καὶ αἱ ἐλάχισται στιγμαὶ ἔχουσιν ἀξίαν, διότι ἡ καλὴ χρῆσις αὐτῶν τὰ μέγιστα συντελεῖ πρὸς ἐπίτευξιν σπουδαίων σκοπῶν· μία μόνη ὥρα καθ' ἑκάστην, ἀφαιρουμένη ἐξ ἀσκόπων ἀσχολιῶν καὶ ἀφιερουμένη εἰς σκοπίμους, ἀρκεῖ ὅπως κατασταθῇ πᾶς ἄνθρωπος κοινῆς διανοίας κάτοχος ἐπιστήμης τινός· ἐπίσης ἀρκεῖ ὅπως ἐντὸς ἐτῶν τινων μεταβάλῃ ἀμαθῆ ἄνθρωπον εἰς πεπαιδευμένον· δὲν πρέπει νὰ παρέλθῃ ἄκαρπος ὁ πολύτιμος χρόνος, οὗτινος οἱ καρποὶ πρέπει νὰ ἦναι αὔξησις τῶν ἠθικῶν καὶ ὑλικῶν κεφαλαίων, ἡ καλλιέργεια δηλονότι τῶν γνώσεων, ἡ καλλιέργεια ἐναρέτου τινὸς ἀρχῆς, ἡ ἐνίσχυσις καλῶν ἕξεων καὶ ἐν γένει ἡ, ἔστω κατὰ ἕνα πόδα, πρόοδος πρὸς τὰ πρόσω καὶ βελτίωσις ἐν γένει. Ὁποία σοβαρὰ καὶ ἔμφρων συμβουλὴ διὰ τοὺς νέους ὑπάρχει που ἐγγεγραμμένη, «ἀπόλλυνται, λέγει, αἱ ὧραι καὶ εἴμεθα ὑπεύθυνοι δι' αὐτάς». Ὁ χρόνος εἶναι μικρόν τι τεμάχιον τῆς αἰωνιότητος, ὅπερ ἀνήκει ἡμῖν, καὶ ὅπερ, καθὼς ἡ ζωή, παρέρχεται ἀνεπιστρεπτεί.

«Ἡ τοῦ πλούτου σπατάλη, εἰπέ ποτε σοφός τις, δύναται νὰ διορθωθῇ διὰ τῆς μελλούσης φειδοῦς, ἀλλὰ τίς δύναται νὰ εἴπῃ θέλω ἀναπληρώσει τὴν σημερινὴν ἀπώλειαν λαμβάνων ἐκ τῆς αὔριον ἡμέρας;» Οἱ μεγάλοι τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέχνης ἐργάται ἐθεώρησαν ἀείποτε τὸν χρόνον ὡς κτῆμα, ἐξ οὗ ἠδύναντο νὰ ἐξαγάγωσι θησαυρὸν μεταδοθησόμενον τοῖς ἀπογόνοις ἐν σχήματι καρποφόρων σκέψεων καὶ πράξεων καὶ ἔργων. Ἀπίστευτοι φαίνονται ἐνίοτε οἱ πρὸς ἐπίτευξιν σκοποῦ τινος καταβαλλόμενοι ὑπό τινων κόποι, ἀλλ' οἱ κόποι ἐκεῖνοί εἰσιν ὅροι ἐπιτυχίας. Κεντρικὴ δὲ ἐν γένει δύναμις τοῦ ἀνθρωπίνου χαρακτῆρος εἶναι ἡ δραστηριότης, ἥτις δίδει ὥθησιν εἰς τὰς πράξεις, ψυχὴν εἰς τὰ ἔργα, νόμιμον βάσιν εἰς τὰς ἐλπίδας, καὶ ἡ ἐλπὶς τέλος παρέχει εἰς τὴν ζωὴν ἀληθῆ εὐωδίαν. Σπουδαιοτάτη ἄρα εἶναι ἡ καλλιέργεια τοιούτου προτερήματος, διότι σταθερὰ ἀπόφασις πρὸς ἀπολαυὴν ἐν γένει σκοποῦ εἶναι ἡ μόνη στερεὰ βάσις μεγαλόφρονος χαρακτῆρος. Ποσόν τι δραστηριότητος ἀρκεῖ ὅπως ἀποφασίσῃ ὁ ἄνθρωπος ν' ἀναλάβῃ τὴν δυσχερεστάτην ἐργασίαν καὶ ὅπως προαχθῇ μέχρι τῶν ἀνωτάτων τάξεων, καίτοι γεννηθεὶς ἐν ταπεινῇ κοινωνικῇ θέσει. Προσέτι δὲ ἐπιτυγχάνει πολλάκις ἡ δραστηριότης ἐκεῖ ὅπου ἀπέτυχεν ἡ εὐφυΐα, καὶ εἰς πολὺ ὀλιγωτέρους κινδύνους καὶ ἧττονας ἀπάτας ἐκθέτει τὸν ἄνθρωπον. Ἡ ἐπιτυχία ἐξαρτᾶται μᾶλλον ἐξ ἀκαμάτου ἀποφάσεως ἢ ἐκ φυσικῆς εὐφυΐας, ἐξ ἐπιμόνου καὶ καρτερικῆς ἐνεργείας, ἢ ἐξ ὑλικῆς δυνάμεως πρὸς ὑπερτέρησιν τῶν δυσκολιῶν, δι' ἣν προσαπαιτεῖται καὶ ἡ γενναιότης καὶ τὸ θάρρος. «Κατάρατοι οἱ δειλοὶ» λέγει ὁ σοφὸς Σειράχ, καὶ πράγματι οὐδεμία εὐλογία καὶ οὐδεὶς θαυμασμὸς δύναται νὰ συγκριθῇ πρὸς τὴν εὐλογίαν καὶ τὸν θαυμασμόν, ὧν ἀξιοῦται ἡ γενναία ψυχή. Καίτοι ἀποτυχὼν ὁ γενναῖος ἄνθρωπος παρηγορεῖται γινώσκων ὅτι πᾶσαν δύναμιν κατέβαλε. Λαμπρὸν δὲ καὶ ἐνθαρρυντικὸν θέαμα εἶναι ἡ πάλη γενναίου ἀνθρώπου, ὅστις καρτερικῶς ἀντέχει πρὸς τὴν λύπην, θριαμβεύει μόνον διὰ τῆς μεγαλοψυχίας, καὶ καθημαγμένους ἔχων τοὺς πόδας καὶ τρέμοντα τὰ μέλη ἐξακολουθεῖ προβαίνων ἐπὶ τῆς ἀκλονήτου θελήσεως στηριζόμενος. Οὐδὲν ἄξιον λόγου δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ ἄνευ ἰσχυρᾶς θελήσεως, ἄνευ δραστηρίου καὶ ζωηρᾶς ἐργασίας· ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει κυρίως τὴν διανοητικὴν αὐτοῦ ἀνάπτυξιν εἰς τὴν δραστηρίαν αὐτοῦ ἀτομικὴν ἐνέργειαν, εἰς τὴν πάλην κατὰ τῶν δυσχερειῶν, ἥτις καλεῖται προσπάθεια. Καὶ ἀληθῶς κινεῖταί τις ὑπὸ θαυμασμοῦ βλέπων ποσάκις ἐπέτυχον δι' αὐτοῦ τοῦ μέσου πλεῖσται κατὰ τὸ φαινόμενον ἐντελῶς ἀκατόρθωτοι ἐπιχειρήσεις. Σφοδρὰ ἐπιθυμία ἀρκεῖ ἐνίοτε ὅπως μεταβάλῃ τὸ πιθανὸν εἰς πραγματικότητα, διότι ὁ πόθος ἐξεγείρει τὴν ἐνεργητικότητα τοῦ ἀνθρώπου. Διὰ τῆς ἰσχυρᾶς θελήσεως, διὰ τῆς ἀκλονήτου ἀποφάσεως δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ ἐπιτύχῃ παντὸς σκοποῦ, δύναται νὰ γείνῃ ὅ,τι ἂν λογικὸν καὶ ἀνθρωπίνως κατορθωτὸν ἐπεθύμησε. Διακεκριμένος τις ἐν ὀλίγοις ἀνὴρ πολλάκις ἔλεγεν ὅτι «Τὸ πᾶν ἐν τῷ βίῳ ἐξ ἡμῶν ἐξαρτᾶται, διότι ἡ θέλησις ὑπὸ τῆς πεποιθήσεως βοηθουμένη καθιστᾷ ἡμᾶς ἀξίους ν' ἀποκτήσωμεν ἀρετὰς ὅσας ἐπιδιώκομεν σπουδαίως καὶ μετὰ ζέσεως.

[ἀκολουθεῖ]

ὁ Δευτερεύων

ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ Κ. ΒΑΡΔΑΚΑΣ

ΚΩΔΙΚΕΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΒΕΛΕΓΡΑΔΩΝ*

Τεῦχος ΜΣΤ'. Ἐκ φύλλων μεμβράνης 313, μήκους 0,28, πλάτους 0,23. Τοῦ κώδικος τούτου μετὰ τῶν προφυλαττόντων αὐτὸν δύο πινάκων ἐκ σανίδος δέρματι μαύρῳ κεκαλυμμένων, τὸ πάχος ἐστὶ 0,13 γ. μ. Ἡ πρὸς ἀριστερὰν πλὰξ κοσμεῖται δι' ἀργυροῦ ἐλάσματος εἰκονίζοντος ἐν τῷ μέσῳ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν ἀρχιερατικῇ στολῇ ἐπὶ θρόνου καθήμενον καὶ ἔχοντα ἔνθεν καὶ ἔνθεν παρισταμένους τὴν Παναγίαν Θεοτόκον καὶ τὸν τίμιον Πρόδρομον, ἐπὶ δὲ τῶν τεσσάρων γωνιῶν εἰσι προσηλωμένα τὰ τέσσαρα ἀλληγορικὰ τῶν Εὐαγγελιστῶν ζῶα κεχρυσωμένα καθὼς καὶ αἱ προηγούμεναι τρεῖς εἰκόνες. Τὸ τεῦχος τοῦτο ἐμπεριέχει ἐν ἀρχῇ μὲν τὴν εἰκόνα τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ, εἶτα τοῦ Ματθαίου καὶ μετ' αὐτὴν τοῦ Μάρκου καὶ εἶτα τὴν εἰκόνα τοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. Αἱ εἰκόνες τῶν Εὐαγγελιστῶν μετὰ προσοχῆς καὶ καλαισθησίας τοῦ ἁγιογράφου γραφεῖσαι διατηροῦνται ἐν καλῇ καταστάσει· ἕκαστος τούτων ἐπὶ θρανίου ἀναπαυόμενος ἐρεισινώτου, τοὺς μὲν πόδας αὐτοῦ στηρίζει ἐπὶ μικροῦ σκίμποδος, τῇ δὲ δεξιᾷ χειρὶ φέρει γραφίδα. Ἑκάστου ἔχοντος ἀπέναντί του ἀναλόγιον, ἐφ' οὗ κεῖται ἠνεῳγμένον τὸ εὐαγγέλιον, ἐν ᾧ ἀναγινώσκεται παρὰ μὲν τῷ Λουκᾷ «τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Καπερναοὺμ . . . . », παρὰ δὲ τῷ Ματθαίῳ ἀναγινώσκεται «εἶπεν ὁ Κύριος τῷ αἰτοῦντί σε δίδου . . . . », παρὰ δὲ τῷ Μάρκῳ ἀναγινώσκεται «τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπορ. . . . » καὶ παρὰ τῷ Ἰωάννῃ ἀναγινώσκεται « Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος . . . », αἱ εἰκόνες τῶν Εὐαγγελιστῶν εἰσιν ἐντὸς γεωμετρικῶν κομψῶν τετραγώνων ἀψιδωτῶν ὕψους 0,27 καὶ πλάτους 0,16. Ἔσωθεν τοῦ πίνακος ἀριστερᾷ τῷ ὁρῶντι ὑπάρχει χάρτης λευκὸς προσκεκολλημένος ὑπὸ μεταγενεστέρας χειρός, ἐφ' οὗ ἀναγινώσκεται:

« Ἐγὼ Δανιὴλ ἱερομόναχος καὶ καθηγούμε-
» νος τῆς Μονῆς ἁγίου Νικολάου τῶν Πενταρχον-
» τιῶν[1] ἐξεβαίνω μὲ τὸν αὐθέντην μου τὸν κὺρ Θεό-
» δωρον τὸν Μουζάκην· καὶ ἐπέρνω μὲ τὸν ἑαυτόν
» μου ἀρχαῖον Εὐαγγέλιον ἐκλογάδην ἐγκοσμημέ-
» νον μὲ σταυρὸν ἀργυρόχρυσον καὶ τέσσαρας εὐαγ-
» γελιστὰς δεύρανον[2]· καὶ τετραευάγγελον δεύρα-
» νον ἑξαήμερον κομμάτια δύω τὸ πρῶτον καὶ τὸ
» δεύτερον, κατὰ Ματθαῖον Θεολόγον δεύρανον·
» Θεολόγον βαβήκινον[3], Ἐφραὶμ βαβήκινον, Ψαλ-
» τὴρ δεύρανον διερμηνευμένον. Προφητία βαβή-
» κινον. Εἱρμολόγιον βαβήκινον τονισμένον, Κατή-
» χησις βαβήκινος. Τυπικὸν δεύρανον Ἱεροσολυμη-
» τικόν. Σχηματολόγιον βαβήκινον, μηναίων κα-
» θημερινῶν ἑξαμηναίων δεύρανον· ἤγουν Σεπτέμ-
» βριος, Ὀκτώβριος, Νοέμβριος, Δεκέμβριος, Ἰα-
» νουάριος καὶ Φεβρουάριος. Εὐχολόγιον βαβήκι-
» νον, ὅλα ὁμοῦ κομμάτια εἴκοσι. Φελώνιον μετα-
» ξωτόν· σταυρὸς ἐγκοσμημένος μὲ τὴν θήκην·
» ἐπιτραχήλιον πρασινοβλατῆ[4] καὶ ποδέα ὅμοια·
» δηλόθυρον[5] μεταξωτὸν τὸ ἔδωκεν ὁ Μπάλσας[6],
» ποδέα κόκινη μὲ τὸν στατρόν· ποδέα βλατῆ κί-
» τηρνη ὁλοϋφαντὴ μὲ πούλια· μανδήλι μαγνα-
» δάρικον[7]· χρυσόβουλα ὁροκυκλικὰ τῆς Πενταρ-
» χοντίας καὶ τῆς Βρεάστανης[8] εἰς δύω σακούλια·
» μανάλι χαλκὸν τοῦ εἰσοδεύματος[9]· κατζὴν[10] χαλ-
» κόν· καὶ παραδίδω τα πρῶτον τὸν Θεὸν καὶ τὸν
» αὐθέντην μου τὸν Μέγαν Νικόλαον, εἰς τὰς χεῖ-
» ρας τοῦ Αὐθεντὸς μου τοῦ Μουζάκη, νὰ εἶναι εἰς
» τὸν κελλάρην καὶ νὰ τὰ ἐπιβλέπῃ ὁ κελλάρης ὁ
» Θεοτόκης ἀσφαλῶς· καὶ εἴ τις θέλει ἐνθυμηθῇ
» καὶ βουληθῇ, εἴτε αὐθέντης, εἴτε ἱερεύς, εἴτε
» ἄρχων, εἴτε κἀνεὶς ἵνα ἐπάρῃ τι ἐξ αὐτῶν τῶν
» ἱερῶν καὶ θείων βιβλίων· εἴτε ἀπὸ ποδέας, εἴτε
» ἐπιτραχήλιον, εἴτε ἱερὰ ἀπὸ ὅσα ἐξέβαλα ἐγὼ ὁ
» Δανιὴλ καθηγούμενος καὶ ἁμαρτωλὸς ἱερομόνα-
» χος διὰ τὸν φόβον τῶν ἐχθρῶν ἐκ τὴν σεβασμίαν
» Μονὴν τοῦ ἁγίου Νικολάου, ἐχέτο τὰς ἀρὰς τῶν
» ἁγίων τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ θεοφόρων πατέ-
» ρων· ἔχων ἀντίδικον καὶ τὸν Μέγαν Νικόλαον ἐν
» τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλοντι· ἀμήν. Ἐγράφη
» ἐν μηνὶ Νοεμβρίῳ εἰς τὰς ὀκτὼ κατενώπιον τοῦ
» Ἐκκλησιάρχου τῆς ἐπισκοπῆς καὶ κυρίου Γα-
» βριὴλ τοῦ ἁγιοσφίτου καὶ κυρίου Δημητρίου τοῦ
» Δοβρομίρου καὶ τοῦ παπᾶ κυρίου Στεφάνου τοῦ
» Ὀστιαρίου κάμοῦ γραφέως τοῦ Σκευοφύλακος
» καὶ νομικοταυσυλαρίου ἐπὶ ἔτει ,ςτιΗ (=6908
» =1400)»· ἀλλ' ἡ χρονολογία αὕτη δέον μᾶλλον

---

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 55—56.

1. τανῦν Πεντροχοντὶ χωρίον πλησίον τοῦ Βερατίου κείμενον πρὸς βορρᾶν,

2. μεμβράνινον. 3. ἐκ βάμβακος ἤτοι χάρτινον.

4. βλατὶ=χρυσοῦφαντον. 5. δηλόθυρον=παραπέτασμα ἀπηωρημένον ἐν τοῖς βημοθύροις (=ὡραία πύλη). 6. ἡγεμὼν τοῦ Ἀλβάνου· γόνος τῆς οἰκογενείας Βάλσα. 7. μαγναδάρικον ἤτοι κεντητόν. 8. χωρίον πρὸς δυσμὰς τοῦ Βερατίου καὶ πλησίον αὐτοῦ ὀνομαζόμενον Βρέστανι. 9. τῆς εἰσόδου. 10. θυμιατὸν καθιστὸν (=γκιουλουπιστάν).

νὰ ἀναγνωσθῇ ὡς ἀντιστοιχοῦσα εἰς τὸ ἔτος 1442 καὶ τοῦτο συμπίπτει ἐὰν τὸ τελευταῖον στοιχεῖον τῆς ἑλληνικῆς ἀπὸ κτίσεως χρονολογίας ἀναγνωσθῇ ὡς ν=(50) διότι, τούτου οὕτως ἐκλαμβανομένου, προκύπτει ἡ χρονολογία 1442, ἥτις συνάδει καὶ μὲ τὴν μεσαιωνικὴν ἱστορίαν. Ὁ κώδηξ οὗτος τυγχάνει κτῆμα τῆς ἱερᾶς ἐκκλησίας τῆς Παναγίας τῶν Βλαχερνῶν τῆς συνοικίας τοῦ Κάστρου Βερατίου καὶ εὑρίσκεται παρὰ τοῖς τέκνοις τοῦ Ἰωάννου Παύλου οἰκονόμου.

Τὴν 6 Νοεμβρίου, 1900 ἐν Φαναρίῳ.

† **ὁ Ἀμασείας ΑΝΘΙΜΟΣ**

ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΠΑΘΑΡΗΣ

Τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ, 19 Φεβρουαρίου μηνὸς παρέδωκε τῷ Πλάστῃ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ὁ ἐκ τῶν σοφῶν καὶ ὀτρηρῶν καθηγητῶν τῆς Πατριαρχικῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς ἀείμνηστος Ἀνδρέας Σπαθάρης, στερήσας ταύτην μὲν μορφωτοῦ καὶ ἐπιστήμονος διαπρεποῦς, τὴν δὲ Ἐκκλησίαν τέκνου περιποθήτου καὶ ἐκ τῶν μάλιστα εὐσεβεστάτων, καὶ τὴν κοινωνίαν μέλους καὶ παράγοντος πρώτου πάντοτε ἐν πάσῃ φιλοπροόδῳ κινήσει καὶ φιλοπάτριδι δράσει. Ὁ μεταστὰς διὰ σπανίας εὐφυΐας πεπροικισμένος καὶ τῇ θύραθεν παιδείᾳ δαψιλῶς κατηγλαϊσμένος ἐβίωσε μορφῶν καὶ διαπλάττων τὴν ὁμογενῆ νεολαίαν ἐπὶ τεσσαρακονταετίαν ὅλην, νουθετῶν καὶ τὰ βέλτιστα εἰσηγούμενος ἐσαεὶ διὰ ποφῶν ἑκάστοτε ἀγορεύσεων καὶ διαλέξεων ἐν διαφόροις σωματείοις. Ἐφ' ᾧ καὶ πρὸ μηνῶν τινων σύμπαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ ἑταῖροι, ὡς καὶ ἅπασα ἡ καθ' ἡμᾶς κοινωνία ἐξεδήλωσαν αὐτῷ, συμπληροῦντι τὴν τεσσαρακονταετηρίδα τῆς ἐν τοῖς διαφόροις ἀνωτέροις παρ' ἡμῖν παιδευτηρίοις τελεσφορωτάτης διδασκαλίας αὐτοῦ, ἀμείωτον καὶ βαθεῖαν τὴν ἐκτίμησιν διὰ τεκμηρίων ἁπτῶν, συμμετεχούσης τούτων καὶ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας. Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἀειμνήστου ἀνδρὸς καιρίως θλιβεῖσα ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐν μὲν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης Τρίτης ἠξίωσε κατ' αὐτὴν μνείας τοῦ θανάτου τοῦ μεταστάντος ἀνδρός, ἐν δὲ τῇ αὐθημερὸν γινομένῃ μεγαλοπρεπεῖ καὶ ἐν μέσῳ συρροῆς λογίου καὶ ἄλλου ἐπιστημονικοῦ κόσμου κηδείᾳ αὐτοῦ ἀντεπροσωπεύθη διὰ τῆς Α. Π. τοῦ Μ. Πρωτοσυγκέλλου Χρυσοστόμου ἐκφράσαντος τὰ θερμὰ συλλυπητήρια τῆς Α. Θ. Παναγιότητος πρὸς τὴν πενθοῦσαν οἰκογένειαν.

Τοῦ σκήνους τοῦ μακαρίτου μετενεχθέντος ἀπὸ τῆς οἰκίας αὐτοῦ εἰς τὸ ἐφορεῖον τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία, ἧς ἡγοῦντο οἱ σεβασμιώτατοι μητροπολῖται Ἀμασείας Ἄνθιμος, πρόεδρος τῆς ἐφορείας τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, Βερροίας Κωνστάντιος, πρόεδρος τῆς ἐφορείας τοῦ Ἰωακειμείου Παρθεναγωγείου καὶ Χίου Κωνσταντῖνος, ἐψάλη ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ, εἰς ὃν εἶχον κατέλθει καὶ παραστῆ κατὰ τὴν κηδείαν καὶ οἱ λοιποὶ τῶν σεβασμ. ἁγίων συνοδικῶν. Λόγον ἐπικήδειον κατάλληλον καὶ καλλιλογικῶς ἄμεμπτον ἐξεφώνησεν ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος ὁ ἐκ τῶν καθηγητῶν τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς ἱερολογιώτατος Δημήτριος Γεωργιάδης, δι' ἑτέρου δ' ἐπικηδείου λίαν προσφόρου ἐν τῷ περιβόλῳ τῶν Πατριαρχείων, ἐξῆρε τὴν δρᾶσιν τοῦ ἀνδρὸς ἐν γένει, καὶ ἰδίᾳ τὴν δρᾶσιν αὐτοῦ ἐν ταῖς ἑκάστοτε μουσικαῖς ἐπιτροπαῖς, ὧν ἀείποτε διετέλεσε μέλος ὁ μεταστάς, ὁ γενικὸς γραμματεὺς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου ἐλλόγιμος Γεώργιος Ι. Παπαδόπουλος.

Ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια», ἐκ τῶν πρώτων πολυτίμων συνεργατῶν τῆς ὁποίας ἐγένετο ὁ μεταστὰς καὶ ἧς τὰς στήλας διὰ τοῦ ἐπιστημονικοῦ καλάμου αὐτοῦ συχνάκις ἐκόσμησε λείβει δάκρυ ἐπὶ τῷ τάφῳ αὐτοῦ καὶ εὔχεται αὐτῷ κούφην τὴν γαῖαν.

Ἐξεδόθη ἄρτι

ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου

ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟ ΜΕΓΑ, περιέχον ἅπασαν τὴν ἀνήκουσαν ἀκολουθίαν ἐπιστασίᾳ καὶ φροντίδι τῆς **Πατριαρχικῆς Κεντρικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς,** μετὰ πολλῆς τυπογραφικῆς φιλοκαλίας ἐπὶ χάρτου ἀρίστου καὶ μετὰ εἰκόνων εὐρωπαϊκῶν ἐκτυπωθέν· σελ. ις'. — 544 εἰς μέγα 8ον· τιμᾶται πανόδετον ἀργ. Γρ. 18, διὰ τὸ ἐξωτερικὸν Χρ. Φρ. 3 3]4. Ταχυδρομικῶς ἀποστελλόμενον ἀργ, Γρ. 24, διὰ τὸ ἐξωτερικὸν Χρ. Φρ. 5.

Κεντρικὴ καὶ μόνη ἀποθήκη ἐν τῷ ἐν Γαλατᾷ Κων)πόλεως βιβλιοπωλείῳ **«Δεπάστα, Σφύρα, Γεράρδου»,** ὁδῷ Μαχμουδιέ, ἀριθ, 5, παραπλεύρως τοῦ Αὐστριακοῦ Ταχυδρομείου.

Δήλωσις.

Φέρεται εἰς γνῶσιν τῶν ἐνδιαφερομένων ὅτι ἡ συνεδρίασις τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου κατὰ τὴν μεθαύριον Δευτέραν 26 Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. γενήσεται ἐκτάκτως οὐχὶ τὴν πρωΐαν, ἀλλὰ μετὰ μεσημβρίαν ἀπὸ τῆς 1ης ὥρας Εὐρωπαϊστί.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 23 Φεβρουαρίου 1901.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας.

Ὁ ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

НБ ОНУ Мечникова

Наукова бібліотека ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

02/09/25 902466 НБ ОНУ

1948